

11. Evankelis-luterilainen kirkko

Ydinsisällöt

Ota selvää kappaleen käsitteistä – esittele Suomen ev.lut. kirkko käsitteiden avulla

Suuri kansankirkko Jumalanpalvelus ja sakramentit	Muut kirkolliset toimitukset	Lapsi- ja nuorisotyö Diakoniatyö ja lähetystyö	Seurakunta verkossa, laitoksissa ja ulkomailla Talous	Hallinto
jumalanpalvelus messu ehtoollinen sakramentti tuomasmessu messuyhteisö	kaste kirkollinen toimitus rippikoulu avioliittoon vihkiminen hautaan siunaaminen	pyhäkoulu isoskoulutus Saapas-toiminta diakoniatyö diakoni diakonissa perheneuvonta palveleva puhelin lähetysjärjestöt 11. Evankelis-luterilainen kirkko	laitostyö siirtolaispappi Suomen Merimieskirkko kirkollisvero Yhteisvastuukeräys	kirkolliskokous kirkkohallitus piispainkokous seurakuntayhtymä kirkkovaltuusto kirkkoneuvosto hiippakunta tuomiokapituli karismaattinen liike

- Mitkä ovat seurakunnan perustehtävät?
- Mikä on mielestäsi kirkon tärkein tehtävä tai työmuoto?
- Millaista uskonnollista kasvatusta haluaisit antaa lapsillesi?

Suomen suurin uskonnollinen yhdyskunta

- Suomessa noin 3,7 miljoonaa jäsentä
 - Lisäksi ulkomailla asuvia jäseniä n. 200 000
- toiminnan lähtökohta: julistaa evankeliumia, toimittaa sakramentteja ja toteuttaa lähimmäisenrakkautta
- 367 seurakuntaa (47 ruotsinkielisiä)
- Kirkon jäsen kuuluu siihen seurakuntaan, jonka alueella hänellä on kotikunta

Kirkon toimintamuotoja

- Viikoittainen jumalanpalvelus
- Elämän taitekohtiin liittyvät kirkolliset toimitukset
- Eri ikäluokkien toiminta
- Diakoniatyö
- Muut auttamispalvelut, kuten perheneuvonta ja palveleva puhelin
- Toiminta laitoksissa, kuten kouluissa ja sairaaloissa
- Lähetystyö ja kansainvälinen avustustoiminta
- Ulkosuomalaisytyö

LUTERILAISEN KIRKON KIRKOLLISET TOIMITUKSET

- kaste
- konfirmaatio
- avioliittoon vihkiminen
- hautaan siunaaminen
- rippi
- kodin siunaaminen
- ehtoollinen sairaan luona
- rukoushetket eri tilanteissa

Jumalanpalvelukset

- Jumalanpalvelus järjestetään sunnuntaisin jokaisessa seurakunnassa.
 - yleensä **messu** = ehtoollisjumalanpalvelus
- Juhlapyhien jumalanpalvelukset ovat suosituimpia
- myös erityisjumalanpalveluksia

ERILAISIA JUMALANPALVELUKSIA

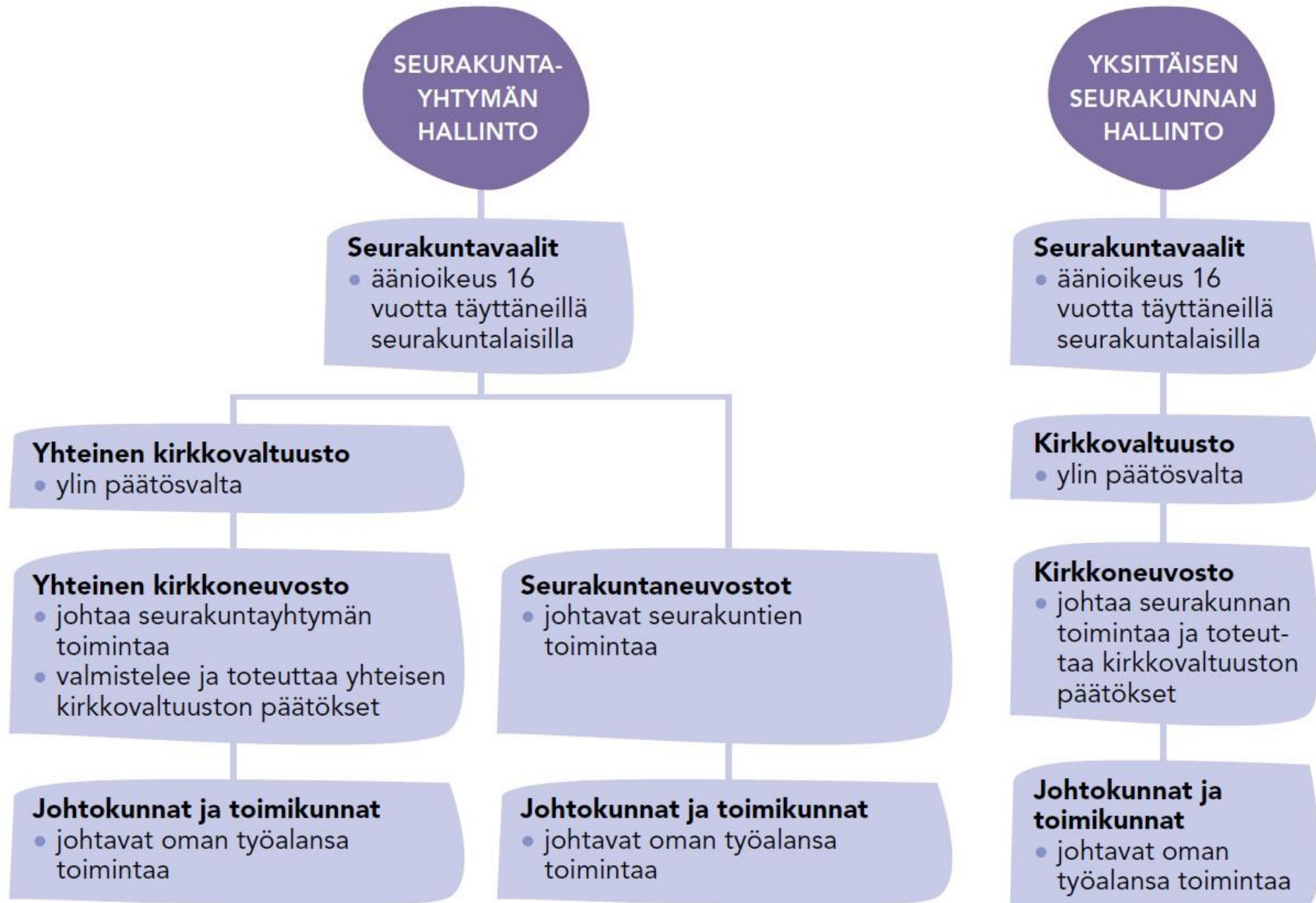
- messu
- viikkomessu
- sanajumalanpalvelus
- iltakirkko
- hetkipalvelukset
- tuomasmessu
- popmessu
- metallimessu
- kansanlaulumessu
- hiljaisuuden messu
- Taizé-messu
- sateenkaarimessu
- perhemessu
- vauvakirkko
- villasukkamessu
- motoristimessu
- koulu- ja oppilaitosjumalanpalvelukset
- muut erityismessut

Seurakuntien päätöksenteko

- Seurakunnilla on laaja **toiminnallinen, taloudellinen ja hallinnollinen** itsenäisyys.
- Saman kunnan alueella toimivat seurakunnat voivat muodostaa seurakuntayhtymän.
- Seurakunnan päätöksentekijät on valittu vaaleilla, ja hallintorakenne muistuttaa kunnallishallintoa.
- Seurakunnan ylintä päätösvaltaa käyttää **kirkkovaltuusto**.
- **Kirkkoneuvosto** johtaa seurakunnan käytännön toimintaa kirkkoherran ja papiston kanssa.

Hiippakunnat

- Seurakunnat muodostavat hiippakuntia.
 - Piispa johtaa omaa hiippakuntaansa yhdessä tuomiokapitulin kanssa.
 - Tuomiokapituli on hiippakunnan hallinnollinen keskus.
 - Hiippakuntavaltuusto johtaa hiippakunnan hallinnon toimintaa ja taloutta.
- Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa on kymmenen piispaa, joista yksi on arkkipiispa.
 - Turun arkkihiippakunnassa on kaksi piispaa: Turun piispa ja arkkipiispa.
- Lisäksi kirkossa toimii kenttäpiispa, joka vastaa puolustusvoimien kirkollisesta työstä.

Kirkon hallinto: Kirkolliskokous

- Kirkolliskokous on kirkon ylin päättävä elin, joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa.
- Päättää oppia, kirkon työtä, hallintoa ja taloutta koskevista asioista
- Muokkaa kirkkolain sisällön
- jäseniä ovat piispat, hiippakuntien pappis- ja maallikkoedustajat, saamelaisten edustaja ja valtioneuvoston määräämä edustaja
- Tietyissä päätöksissä edellytetään $\frac{3}{4}$:n määrä-enemmistöä

Kirkon hallinto: Kirkkohallitus

- Huolehtii kirkolliskokouksen päätösten toimeenpanosta
- Valmistelee asiat kirkolliskokoukselle
- Antaa valtioneuvoston pyytämiä lausuntoja

Kuva: Kirkon kuvapankki /
Aarne Ormio

Kirkon hallinto: Piispainkokous

- Piispainkokous käsittelee kirkon uskoa, julistusta, työtä sekä hiippakuntien hallintoon kuuluvia asioita sekä ekumeniaan ja lähetykseen liittyviä kysymyksiä

Kirkon talous

- Evankelis-luterilaisen kirkon toiminta rahoitetaan ensisijaisesti kirkollisverolla.
 - jäsenet maksavat kirkollisveroa sille seurakunnalle, jonka alueella he ovat asuneet edellisen vuoden lopussa
 - 1–2 prosenttia tuloista
 - kerätään valtion- ja kunnallisveron yhteydessä
- Vuodesta 2016 alkaen seurakunnat ovat saaneet valtionrahoitusta korvauksena kirkon hoitamista yhteiskunnallisista tehtävistä, kuten hautaustoimesta
- Kirkon keskusrahasto huolehtii kirkon yhteisistä menoista

Evankelis-luterilaisen kirkon moninaisuus

- Perinteiset herätysliikkeet vaikuttavat kirkon sisällä.
 - Noin kymmenesosa suomalaisista katsoo kuuluvansa johonkin herätysliikkeeseen.
- Kirkon piirissä toimii myös monia muita liikkeitä:
 - Karismaattista toimintaa järjestävä Hengen uudistus kirkossamme -järjestö (1970-luvulta)
 - Naispappeuteen kielteisesti suhtautuva Suomen Luther-säätiö (1999)
 - Tulkaa kaikki -liike (2005), joka haluaa herättää keskustelua ajankohtaisista asioista, ajaa monenlaisia uudistuksia ja puolustaa muun muassa seksuaalivähemmistöjen tasa-arvoa

